

Mini Osteoporoz Ya?am Kalitesi Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mini Osteoporoz Ya?am Kalitesi Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26114>

Özet

Mini Osteoporoz Yaşam Kalitesi Anketi (Mini-OQOL), osteoporoz hastalarının yaşam kaliteleri üzerindeki hastalıkların etkilerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmış kısa bir ölçektir. Bu ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Yılmaz, Şahin, Doğu, Özmaden ve Kuran (2012) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle osteoporozla ilgili ağrı, fiziksel işlev kısıtlılıklar ve duygusal etkilenme gibi alanlarda hastaların yaşam kalitesi algılarının ölçmeyi hedefler. Türk popülasyonunda yapılan geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin yeterli psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermiştir.

Uyarılma çalışması, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında osteoporozun subjektif etkilerini hızlı ve güvenilir bir şekilde değerlendirmek için kullanılabilmesini ortaya koymuştur. Ölçek, 5 faktörlü bir yapı sergilemekte ve yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Mini Osteoporoz Yaşam Kalitesi Anketi, Mini-OQOL, Osteoporoz, Yaşam Kalitesi, Uyarılma, Güvenilirlik, Geçerlilik, Faktör Analizi, Türkiye.

Yazarlar

Figen Yılmaz, Fevziye Şahin, Burcu Doğu, Aslı Özmaden, Belgin Kuran.

Amaç

Mini Osteoporoz Yaşam Kalitesi Anketinin temel amacı, osteoporoz tanısı almış bireylerin sağlıklı ile ilgili yaşam kalitelerini hızlı ve pratik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, hastaların günlük aktiviteler, duygusal durum ve genel refah üzerindeki etkilerini nicel olarak belirlemeye yardımcı olur.

Türkçe versiyonunun uyarlanması (Yılmaz ve ark., 2012), ölçeğin kültürlerarası geçerliliğini sağlamak ve Türk klinik popülasyonunda güvenilir bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilmesini temin etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu adaptasyon, özellikle rehabilitasyon ve kas-iskelet sistemi hastaları alanında çalışan klinisyenler için önemli bir katkı sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, kronik bir hastalık olan osteoporozun multidimensiyonel etkilerini ölçen bir yapıyı temsil eder. Ölçülen psikolojik yapı, bireylerin osteoporozla ilgili fiziksel semptomlar (özellikle ağrı) ve bunun sonucunda ortaya çıkan işlevsel kısıtlılıklar ile ilgili algı düzeylerini ve bu durumun

duygusal refahlarına yansımaları içerir.

Ölçeğin yapısal bütünlüğü, Türk örnekleminde yapılan analizler sonucunda 5 faktörlü bir modelle desteklenmiştir. Bu faktörler genellikle fiziksel düzey, ağrı şiddeti, sosyal ilişkiler ve duygusal tepkiler gibi yaşam kalitesinin temel boyutlarını kapsamaktadır.

Geçerlilik

Türkçe versiyonunun geçerlilik çalışmaları, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıya doğru bir şekilde ölçtüğüne dair kanıt sağlamıştır. Geçerlilik analizleri kapsamında öncelikle **Yapı Geçerliliği** incelenmiştir.

Yapı geçerliliğine dair kanıtlar elde etmek için **Faktör analizi** kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda, ölçeğin Türk kültürüne uyarlanma halinin, orijinal ölçeğin yapısal modeline benzer şekilde 5 faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, ölçeğin teorik yapısına Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, sonuçların tutarlılığı ve tekrarlanabilirliği açısından değerlendirilmiştir. Güvenilirlik çalışmaları iki ana yöntemle gerçekleştirilmiştir: **Ç Tutarlılık Katsayısı** ve **Test-Tekrar Test** yöntemi.

Ç Tutarlılık Katsayısı hesaplamasında **Cronbach Alfa** (α) değeri kullanılmıştır. Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0.89$ olarak bulunmuştur. Bu değer, psikometrik standartlara göre ölçeğin yüksek ve yeterli güvenilirlik katsayısına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığını ölçmek amacıyla iki hafta aralıkla **test-tekrar test** yöntemi uygulanmıştır, bu da ölçeğin zamana karşı dayanıklılığını kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin psikometrik yapısını anlamak amacıyla kullanılan **Faktör analizi**, temel olarak ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar veya faktörleri temsil ettiğini belirlemeye odaklanmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin beş ayrı faktör altında toplandığını göstermiştir.

Bu beş faktörlü yapı, ölçeğin osteoporozun yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini çok boyutlu bir şekilde değerlendirme yeteneğini desteklemektedir. Faktörlerin ayrışması, klinisyenlerin ve araştırmacıların hastaların yaşam kalitesindeki belirli alanlardaki değişimleri daha hassas bir şekilde tespit etmesine olanak tanır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Mini Osteoporoz Yaşam Kalitesi Anketi

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Puanlama: 5'li Likert Tipi derecelendirme sistemi kullanılmaktadır.

Derecelendirme Detayları:

- 1 - Acı yok
- 2 - Hafif
- 3 - İlişim
- 4 - Şiddetli
- 5 - Dayanılmaz

Popülasyon Grubu: Yetişkinler, özellikle osteoporoz tanısı almış hastalar.

Yaş Grubu: Belirtilmemiş, ancak osteoporoz prevalansı göz önüne alındığında genellikle orta yaş ve üzeri yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki osteoporoz hastaları üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketi.

Anahtar Kelimeler

Yaşam Kalitesi Ölçümü, Mini OQOL, Cronbach Alfa, 5'li Likert, Rehabilitasyon, Kemik Sağlığı, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Figen Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kuruluş E-posta Adresleri: figemyilmaz@yahoo.com (Sorumlu Yazar)

Yayın Adresi: Makalede belirtilen akademik kurum adresleri geçerlidir.

Ölçümler, Ücret ve Test Yılı?

Testin Adaptasyon Yılı: 2012

Kullanım Ölkeleri ve Ücret: Ölçümün ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle sorumlu yazar (Figen Yılmaz) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçümün orijinal makalesine erişim linki aşağıdadır: proxy2.marmara-elibrary.com

Referanslar

Yılmaz, F., Sahin, F., Dogu, B., Ozmaden, A., & Kuran, B. (2012). Reliability and validity of the Turkish version of the Mini Osteoporosis Quality of Life Questionnaire. *Journal of Back and Musculoskeletal Rehabilitation*, 25(2), 89-94.

Ölçümün orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [mini-osteoporosis-quality-of-life-questionnaire-toad.pdf](#)

Mini Osteoporoz Yaşam Kalitesi Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Kullanıcılar, ölçek maddelerinin tam listesi için yukarıda belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara başvurmalıdır.

Anket, osteoporozla ilgili olarak bireylerin yaşadıkları ağrı, hareket kısıtlılığı ve duygusal zorluklar gibi çeşitli yaşam kalitesi boyutlarını ölçen maddelerden oluşmaktadır. Her madde, 5'li Likert tipi bir yanıt formatı kullanılarak değerlendirilir.